

ŻYDOWSKI DZIERŻONIÓW
JEWISH RYCHBACH
JÜDISCHES REICHENBACH
1945 - 1948

Dzierżoniów Reichenbach

Reichenbach in Schlesien

Partie am Pulverweg

Niniejsza wystawa przedstawia wyjątkową powojenną historię małego dolnośląskiego miasta Dzierżoniowa (do 1945 roku Reichenbach), w szczególności zaś skupia się na latach 1945-1948.

Diese Ausstellung erzählt von Dzierżoniów (bis 1945 Reichenbach), einer kleinen Stadt in Niederschlesien, und ihrer außergewöhnlichen Nachkriegsgeschichte, insbesondere von 1945 bis 1948.

This exhibition engages itself with Dzierżoniów (until 1945 Reichenbach), a small town in Lower Silesia, and its singular post-war history, especially from 1945 until 1948.

ULICA MIODOWA

MIODOWA STRASSE

Ulica Miodowa, do 1933 roku Judengasse (Żydowska). Już w średniowieczu Reichenbach zamieszkiwane było przez Żydów, następnie przez długi okres nie wolno było im osiedlić się w mieście. Ponowne prawo do osiedlenia się w mieście Żydzi otrzymali dopiero na początku XIX wieku. Nowi mieszkańcy pochodzenia żydowskiego tworzą małą, z czasem coraz liczniejszą grupę.

Miodowa Strasse, bis 1933 Judengasse, im Mittelalter leben bereits Juden in Reichenbach, dann lange nicht mehr, erst mit Beginn des 19. Jahrhunderts dürfen sich Juden wieder in der Stadt niederlassen. Jüdische Neubürger bilden eine kleine, langsam wachsende Gruppe.

MIODOWA STREET

Miodowa Street, until 1933 Judengasse (Jew Lane). As early as the Middle Ages Jews had lived in Reichenbach, for a long time then the town had no Jewish inhabitants. With the beginning of the 19th century Jews are granted the right to live in the town again. Sporadic new inhabitants grow into a small community.

Od 1826 roku gmina żydowska posiada w mieście własny cmentarz. Cmentarz zachował się do dzisiaj.

Lata świetności gminy przypadają na lata siedemdziesiąte XIX wieku. W 1875 roku ma miejsce uroczyste poświęcenie synagogi. Gmina żydowska liczy w tym czasie około 200 członków.

Since 1826 the community has access to its own graveyard. It has been preserved until today.

In the 1870s the community goes through a time of prosperity and in 1875 the Synagogue is inaugurated. At this time the community consists of about 200 members.

Vom Jahr 1826 an besitzt die Gemeinde einen eigenen Friedhof in der Stadt. Er ist bis heute erhalten geblieben.

Eine Blütezeit erlebt die Gemeinde in den 70er Jahren des 19. Jahrhunderts und 1875 wird feierlich die Synagoge eingeweiht. Die jüdische Gemeinde hat in diesem Moment etwa 200 Mitglieder.

GRAVEYARD CMENTARZ FRIEDHOF

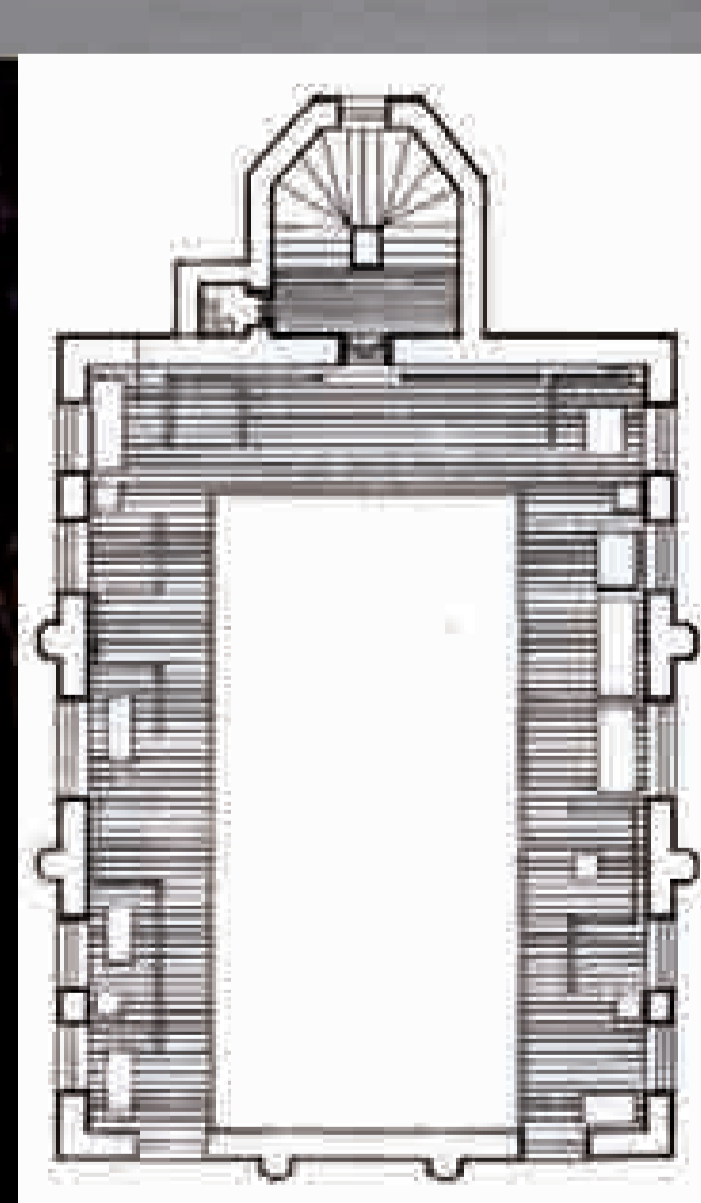
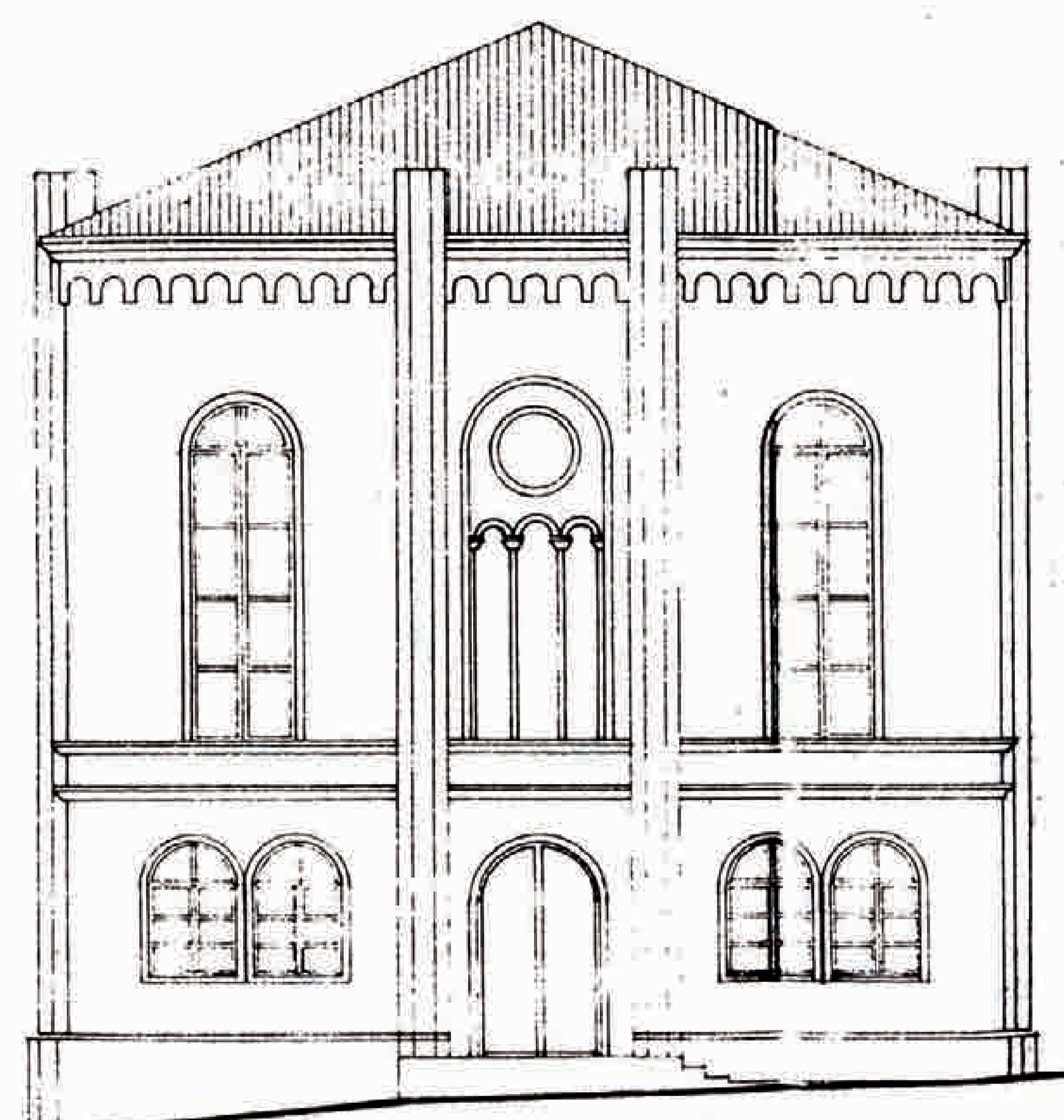

Synagoga – niezwykła dwupiętrowa budowla. Tylko w ten sposób można było pogodzić wydane na budowę zezwolenie i zasady religii, zgodnie z którymi szafa ołtarzowa Aron ha-kodesz w żydowskim domu modlitwy znajdować się powinna na ścianie skierowanej w stronę Jerozolimy. W Europie w kierunku wschodnim. Zgodnie z pozwoleniem na budowę budynek synagogi wejście główne miał mieć od wschodu.

Die Synagoge – ein außergewöhnlicher zweistöckiger Bau. Nur so lassen sich auf dem Grundstück, auf dem der Bau genehmigt worden war, die Vorschriften der Religion mit dem staatlichen Baurecht in Einklang bringen: In jüdischen Gebetshäusern muss der Thoraschrein an der nach Jerusalem weisenden Wand angebracht werden. In Europa also Richtung Osten. Die Synagoge muss aber laut Bauvorschrift auch ihren Haupteingang an der Ostseite haben, denn dort verläuft die Hauptstraße. Die Lösung bringen zwei Stockwerke.

The Synagogue – an exceptional two storied building. The only way to accommodate both the religious and government requirements for the new building: in Jewish houses of worship the shrine holding the Thora is to be mounted on the wall facing Jerusalem, in Europe facing East. The building regulation, however, demanded the main entrance be on the Eastern side as well, as it needed to be accessible from the main street. The solution was a two-storied building, with the Thorashrine on the first storey.

SYNAGOGA

DIE SYNAGOGUE

THE SYNAGOGUE